

KESKKONNAAGENTUUR VIRIDIS OÜ
KESKKONNAKONSULTATSIOONID
REG. 11368855
REG: 14.04.2007

TELLIJA: SA TARTUMAA TERVISESPORDIKESKUS
TÖÖ NR: KMH33/13

TÖÖ NIMETUS:

**KUNSTLUME VALMISTAMISEKS VEE
ERIKASUTUSLOA NING VEETORUSTIKU
JA VALGUSTUSSÜSTEEMI RAJAMISEKS
KAVANDATUD TEGEVUSTEGA
KAASNEVATE MÕJUDE KESKKONNAMÕJU
HINDAMINE**

KMH PROGRAMM

KESKKONNAEKSPERT: OLAVI HIIEMÄE

KESKKONNAAGENTUUR VIRIDIS OÜ
TALLINN 10117 TARTU MNT 14
TEL. 527 8 027
<http://viridis.webs.com>

SISUKORD

1.	Keskkonnamõju hindamise eesmärk.....	3
2.	Planeeritav tegevus	3
3.	Teave keskkonnamõju hindamise sisu kohta.....	6
4.	Hindamismetoodika	7
4.1.	Mõjud looduskeskkonnale.....	8
4.2.	Mõjud sotsiaal-majanduslikule keskkonnale.....	10
5.	Keskkonnamõju hindamise protsessi osapooled.....	12
6.	Keskkonnamõju hindamise tegevuskava	14

1. KESKKONNAMÕJU HINDAMISE EESMÄRK

Käesolev keskkonnamõju hindamise (KMH) programm on koostatud lähtudes *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest* (KeHJS) (RTI, 24.03.2005, 15, 87). Keskkonnamõju hindamise algatas Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regioon 03.12.2010.a. kirjaga nr JT 7-6/43413-5, kuna KeHJS seaduse § 6 lg 1 punkti 17 kohaselt on veekogu süvendamine alates pinnase mahust 500 m³ olulise keskkonnamõjuga tegevus. Ühtlasi kuulub Elva jõgi keskkonnaministri 15.06.2004 määruse nr 73 kohaselt Palu jõe suudmest Mosina paisuni lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistusse. Samuti jääb lähedusse Elva jõe hoiuala. Tööde piirkond asub Elva-Vitipalu maastikukaitsealal (moodustamisel on Elva maastikukaitseala), mis on ühtlasi ka Natura 2000 võrgustiku loodusala. Planeeritav veehaare jääb Elva jõe lõiku, kus on III kategooria kaitsealuse liigi, hink (*Cobitis taenia*) elupaik.

Keskkonnamõju hindamise eesmärk on selgitada, kirjeldada ja hinnata Tartu maakonnas Rõngu vallas Uderna külas paikneva SA Tartumaa Tervisespordikeskuse poolt kavandatud Tartu maratoni raja viimasele 5 km pikkusele lõigule tehislume valmistamise süsteemi ning tehisvalgustussüsteemi rajamiseks kavandatud tegevustega kaasnevatest muutustest tingitud eeldatavat otsest ja kaudset mõju projektpiirkonna lähiala keskkonnale, analüüsida kavandatud tegevusega eeldatavalt kaasnevate negatiivsete mõjude vältimise või leevendamise võimalusi ja teha ettepanek sobivaima lahendusvariandi valikuks.

2. PLANEERITAV TEGEVUS

Projekti eesmärk on SA Tartumaa Tervisespordikeskuse poolt kavandatud Tartu maratoni raja viimase 5 km pikkuse lõigule (Joonis 1) tehislume valmistamise süsteemi ning tehisvalgustussüsteemi rajamine.

Tehislume tootmiseks vajalik vesi on kavas võtta SA Tartumaa Tervisespordikeskuse kinnistu piiril paikneva hobuseraua kujulise olemasoleva tehistiigi asemele (k.ü.t 69403:003:0163) ning selle lähiümbruse lodule rajatavast tiigist (mahuga ca 10 tuh. m³, sh. süvendustööde maht on orienteeruvalt 8–9 tuhat m³). Tiigi lähedale ehitatakse pumbajaam. Tiik on veevõtmisel Elva jõest vahebasseiniks, et tagada vajalik vee hulk ka siis kui Elva jõe veetase on madal ja vooluhulk väike. Tiigi veega täitmiseks tuleb setetest puhastada olemasolev tiik ja Elva jõege ühendav kraav. Suusaraja põhja tegemiseks on kalkuleeritud orienteeruv veekulu kokku ca 7600 m³, mida kavatakse tarbida 3-4 päeva jooksul ning millele hiljem võib lisanduda väiksemal hulgal vett rajakatte täiendamiseks või parandamiseks värske lumega.

Elva jõest juhitakse vesi tiiki isevoolselt. Veehaare paikneb Elva jõe suudmest 33 km kaugusel ning jõe valgla on veehaarde lävendis 208 km². Tiigi väljavoolukraavile rajatakse regulaator, mille abil on võimalik säilitada tiigis vajalik vee hulk ja pumpla tööks vajalik vee sügavus. Pumpade maksimaalne võimsus on 200 m³/h. Rajatava tiigi pindala saab olema ca 0,5 ha ja veepinna kõrgus 43,35 m. Regulaatori ehitamisega seoses veetaset võrreldes

olemasoleva lodu veepinnaga ei tõsteta. Raja katmiseks vajaliku lume saab valmistada sellise tootlikusega soodsatel ilmastikutingimustel 38 tunniga. Süsteem on rakendatav ka suvel, kasutades veetorustikku tuletõrje kustutusvee võtmiseks, sest lumekahurite liitumispunktidesse lisatakse ühendusliidesed ka tuletõrjevoolikutele.

Tehislume valmistamiseks rajatakse veetorustik Tartu maratoni raja viimase 5 km pikkusele lõigule. Samas ulatuses ehitatakse ka valgustussüsteem, kusjuures veetorustik ja elektrikaabel paigaldatakse ühte kaevikusse, mis paikneb olemasoleva raja keskel. Raja laius on vaadeldavas lõigus 5–9 m ja seda ei muudeta. 5 km pikkusest rajalõigust paikneb Rõngu vallas 3,50 km, Palupera vallas 0,14 km ja Nõo vallas 1,36 km. Uute rajatiste kavandamiseks tehakse I etapis (enne ehituslikku projekteerimist) detailplaneering, millega hõlmatava ala pindala on kokku 6,2 ha. Omavalitsuste viisi jaotub detailplaneeringuala järgmiselt: Rõngu vallas 5,1 ha (veevarustusrajatiste ala 2,5 ha ja maratoni raja ala 2,6 ha), Palupera vallas 0,10 ha ning Nõo vallas 1,00 ha.

Hoidmaks ära kavandatud tegevusega seotud keskkonnale kahjulikke tagajärgi, tehakse keskkonnamõjude hindamist, mis on ühtlasi vajalik vee erikasutusloa saamiseks ning detailplaneeringu kooskõlastamiseks kaitseala valitsejaga ning kohalike omavalitsuste poolt ehituslubade väljastamiseks.

Lähtuvalt kavandatud tööde iseloomust, võib olla tegemist olulise keskkonnamõjuga sotsiaal-majanduslikule- ja loodus-ökoloogilistele keskkondadele, millega võivad kaasneda pöördumatud mõjud. Keskkonnamõju hindamisel arvestatakse lisaks süvendustöödele ka süvendustööde käigus väljavõetava ainese ladestamise probleemidega ning pinnavee võtmisega kaasnevat mõjusid, lähtudes Elva jõe eripärast ning veemajanduslikest ja looduskaitsealastest vajadustest. Eraldi analüüsitakse veevõtu mõju Elva jõe hüdrooloogilisele režiimile ja tehakse vajadusel analüüs veevõtu optimeerimiseks. Veetorustiku ja raja valgustussüsteemi rajamisega seoses selgitatakse ehitusaegset ja süsteemi kasutamise seotud mõjud raja lähikonnas olevatele kaitsealuste taimeliikide kasvukohtadele, Elva jõe loodusväärtustele ning loodavale Elva maastikukaitseala, mis on ühtlasi Natura 2000 loodusala, maastikulistele väärtustele.

Arvestades kavandatava tegevusega kaasnevat eeldatavat mõjusid ning lähtudes projekti ja KMH algatamiseks esitatud ametkondade ning avalikkuse poolt esitatud nõuetest/ettepanekutest koostatakse keskkonnamõju hindamise aruanne, millega selgitatakse:

Kavandatud projekti elluviimisega seotud keskkonnaprobleemid? Millised on võimalikud mõjud, tagajärjed ning mõjude ulatus ümbritsevale keskkonnale seoses kavandatud tegevuste alustamisega?

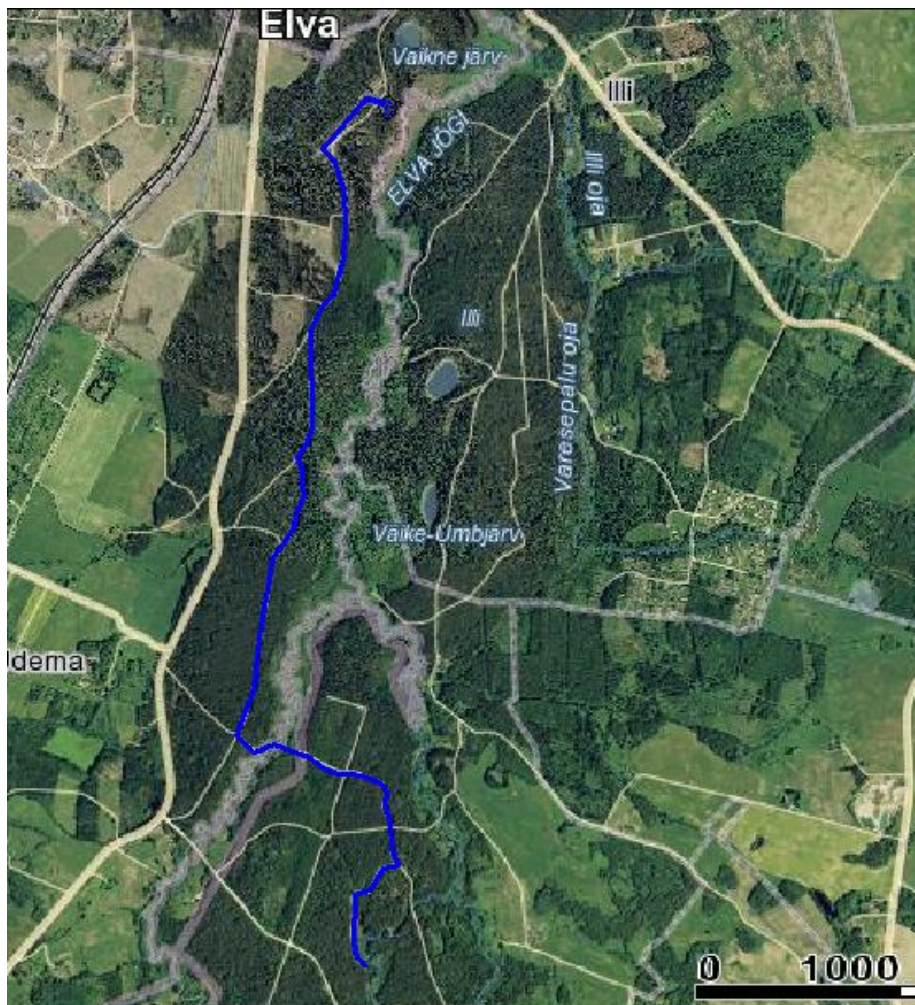
Kavandatavate tegevuste eeldatavad keskkonnamõjud Elva linna, Rõngu valla, Palupera ja Nõo valla ning loodava Elva Maastikukaitseala ökoloogilisele ja sotsiaalsele seisundile.

Kas ja millisel maa-alal ohustavad kavandatavad tegevused piirkonna looduskaitsete eesmärkide elluviimist ning jätkusuutlikust?

Kavandatava tegevusega kaasneva keskkonnamõju hindamisel arvestatakse:

- Seadustest, arengukavadest ning eelnevalt koostatud või koostamisel olevatest planeeringutest tulenevate tegevuspiirangutega;
- Kooskõlastust vajavate organisatsioonide ettekirjutustega;
- Eelkõige järgitakse looduskaitsete põhimõtteid ning püütakse otsida võimalusi keskkonnale pöördumatute ja kahjulike tagajärgede minimeerimiseks;
- Soovitustes lähtutakse põhimõttest leida loodus- ja sotsiaalmajanduslikust seisukohast projektile parim võimalik lahendus;
- Tagatakse looduskaitsete objektide kaitse;
- Piirkonna hilisemal majandamisel arvestatakse seadustest tulenevate ning loodussäästvatel põhimõtetel lähtuvate piirangutega.

SA Tartumaa Tervisespordikeskuse poolt kavandatud tegevuste elluviimisega eeldatavalt ei kaasne negatiivset mõju inimese tervisele ega piiriülest keskkonnamõju.

Joonis 1 Kavandatavate tegevuste arendustegevusala – Tartu Maratoni suusa- ja tervisespordiraja viimased 5 km

3. TEAVE KESKKONNAMÕJU HINDAMISE SISU KOHTA

Sissejuhatus

Kavandatava tegevuse algatamise eesmärk

Kavandatava tegevuse õiguslikud alused

Kavandatava tegevuse suhe teiste planeeringutega - ülevaade planeeringuala naabruses planeeritavatest arendustest

Mõjutatava keskkonna kirjeldus

Olemasolev olukord

Kavandatud tegevuste arendamisega eeldatavalt kaasnevad keskkonnamõjud projektalal ja selle lähipiirkonnas.

KMH põhimõtted. Metoodika, tegevuskava ja KMH protsess

Alternatiivide kirjeldus

Vee erikasutusega seoses on võimalik arvestada järgmiste alternatiividega:

0-ALTERNATIIV - kavandatavad tegevused ei realiseeru, kunstlume tootmist ja valgustussüsteemi ei rajata. 0-alternatiiviga kaasnevat keskkonnamõju hinnatakse kavandatava tegevusega samade kriteeriumide alusel.

ALTERNATIIV 1 - vee võtmine Elva jõest - projektlahendus (ptk 2 Planeeritav tegevus)

ALTERNATIIV 2 - vee võtmine maratoniraja finišisirgest ca 250 m kaugusele jäävast Pulgaojast

Veetorustiku ja raja valgustussüsteemi rajamisega seoses arvestatakse järgmiste alternatiividega:

0-ALTERNATIIV - kavandatavad tegevused ei realiseeru

ALTERNATIIV 1 - projektlahendus (ptk 2 Planeeritav tegevus) - kunstlume ja tehisvalgustuse maa-aluse kaabelliini trasside paigaldamiseks kaevatakse olemasoleva rajatrassi keskele kaevik.

ALTERNATIIV 2 – kunstlume tootmist ei toimu ja trasside paigaldamiseks kaevikut ei kaevata. Tehisvalgustuse maa-aluse kaabelliini asemele rajatakse õhuliinid

Alternatiivide hindamisel esitatakse KMH-s analüüs täpsema maakasutuse, ehitiste asukohtade ning parima lahenduse valikuks. Töö teostamise käigus võivad lisanduda täiendavad alternatiivid. Eesmärk on leida huvitatud isikutega koostöös parim projektlahendus.

Leevendavad meetmed - negatiivse keskkonnamõju vältimise või minimeerimise meetmete analüüs. Täiendavad ettepanekud positiivsete mõjude võimendamiseks.

Maatrikstabeli hindamistulemuste analüüs

Alternatiivide võrdlus ning alternatiivide valiku põhjendus

Järeldused ja soovitusel. Seire vajadus.

Soovitused projekti täiendamiseks. Soovitused Otsustajale ja Järelvalvajale

Ülevaade keskkonnamõju hindamise protsessist, avalikkuse kaasamise ja konsultatsioonide tulemustest.

4. HINDAMISMETOODIKA

KMH käigus hinnatakse projekti eesmärkide ning nende realiseerimiseks vajalike tegevuste tulemusena tekkivaid võimalikke keskkonnamõjusid. Eelkõige vaadeldakse KMH teostamisel projekti realiseerimisest tekkivat otsest ja kumulatiivset mõju nii inim- kui ka looduslikule keskkonnale ning otsitakse võimalusi nende eeldatavalt tekkivate mõjude vähendamiseks alternatiivsete lahenduste või parendusettepanekute esitamise kaudu.

Metoodiliselt kasutatakse KMH läbiviimisel mitmeid traditsioonilisi uurimismeetodeid nagu kvantitatiivne võrdlusanalüüs (erinevate loodus-, kultuurilise ja sotsiaal-majandusliku keskkonnategurite maatrikshindamine), vastava teemavaldkonna erialaspetsialistide eksperthinnangud, küsitlus, vaatlus jm. Hindamisel kasutatakse varasemaid uurimistöid (TÜ Geograafia Instituudi hüdroloogide andmebaas) ja ülevaateid (Maa-ameti andmebaas/piirangute register, EELIS looduskaitseinfo andmebaas, Keskkonnaministeeriumi Keskkonnateabekeskuse keskkonnaregister, jne.), mis on koostatud Elva jõe, Elva-Vitipalu maastikukaitseala ning Natura 2000 võrgustiku Elva jõe hoiuala kohta, samuti sarnaste projektide tehnilisi ülevaateid või projektlahendusi.

Alternatiivide võrdlemisel kasutatakse erinevate aspektide võrdlevat meetodit (Saaty hindamismetoodikat (Morris, Therivel, et al. "Methods of Environmental Impact Assessment" – Oxford Brookers University, UCL Press 1996), kus hinnatakse ja võrreldakse looduskeskkonna, majanduslikke ning sotsiaalkultuurilisi tegureid ning tuuakse esile nende omavahelised seosed, kus eeldatavaid mõjusid hinnatakse vastavalt mõjude suurusele, geograafilisele ulatusele, kestvusele, suunale ning olulisusele. Olulisemaid keskkonnaaspekte analüüsitakse nende keskkonnamõjude eeldatava vahetu, kaudse, lühija pikaajalise, positiivse ja negatiivse toime hinnanguna.

Kuna tegemist on territooriumi ruumilise planeerimisega, siis kasutatakse KMH protsessi läbiviimisel tuvastatud mõjude analüüsimisel ka kaardikihtide meetodit, kus erinevate piirangute (seadustest, teistest planeeringutest, looduskaitsealsetest objektidest või kohalikest loodustingimustest) alusel kaardistatakse kavandatud tegevusteks ebasobilikud alad ning määratakse võimalikud konfliktalad. Järelejäädud alasid võrreldakse vastavalt kavandatava projektlahendusega, hinnatakse nende realiseeritavust ja otstarbekust ning vajadusel tehakse kavandatud lahendustele muudatusettepanekud.

Keskkonnamõjude hindamises esitatakse eeldatava vahetu, kaudse, kumulatiivse, sünergilise, lühija pikaajalise, positiivse ja negatiivse toime hinnang, sealhulgas hinnatakse mõjusid inimese tervisele ning sotsiaalsetele vajadustele ja varale, bioloogilisele mitmekesisusele, populatsioonidele, taimedele, loomadele, pinnasele, pinna- ja põhjavee mõjudele, kultuuripärandile ja maastikele.

Lähtudes keskkonnamõju hindamise eesmärkidest tehakse KMH käigus järgmised detailsemad tööd:

- Elva jõe hüdroloogiline iseloomustus, mis käsitleb äravoolurežiimi analüüsi ning vajadusel selgitatakse kavandatud vee võtmise mõju jõe äravoolule.

- Hinnatakse vee võtmise keskkonnamõju täpsusastmes, mis võimaldab anda vee erikasutusloa. Selleks selgitatakse sanitaarvooluhulga tagamist ning mõju allpool olevale Elva jõe lõigule (Natura 2000 võrgustiku Elva jõe hoiualale).
- Tiigi ning seda ümbritseva lodu puhastamise ja torustiku rajamise tehnoloogia, setete ladestamine ning mõlema nimetatud tegevuse jaoks vajalike ettevalmistus- ja abitööde tegemine.
- Hinnatakse lodu puhastamise, sh veetorustiku ja valgustussüsteemi rajamise võimalikku positiivset ja negatiivset keskkonnamõju. Vajadusel tehakse ettepanekud kaasneva olulise kahjuliku keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks.
- Hinnatakse mõju järgmistele kaitstavatele objektidele: a) Elva maastikukaitseala, Natura 2000 võrgustiku Elva-Vitipalu loodusala, Natura 2000 võrgustiku Elva jõe hoiuala; b) kaitsealuste liikide elupaikadele ja kasvukohtadele: paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*) (II kategooria), III kategooria liikidele harilik hink (*Cobitis taenia*), vööthuul-sõrmkäpp (*Dactylorhiza fuchsii*), balti sõrmkäpp (*Dactylorhiza baltica*), soo-neiuvaip (*Epipactis palustris*), rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*), suur rabakiil (*Leucorrhinia pectoralis*), suur käopõll (*Listera ovata*) ja roomav öövilge (*Goodyera repens*); c) Natura 2000 elupaigatüübid: rohunditerikkad kuusikud (9050) ja vanad loodusmetsad (9010*), kaitstavad - lamminiidud (6450) ning jõed ja ojad (3260).
- Puhastus- ja kaevetööde mõju hindamine, sh setete ladestamine loduga piirneva ala kõlvikute, hoonete ja rajatiste kasutustingimustele.
- Tiigi ja lodu puhastustööde, rajavalgustuse, veetorustiku rajamise ning veevõtu seostamine maastikuliste väärtuste ning puhkemajanduse, tervisespordi ja turismi eesmärkidega.
- Iseloomustatakse kavandatud tegevusega seotud sotsiaal-majanduslikke tingimusi sedavõrd, millisel määral need on olulised KMH aspektist.
- Esitatakse ettepanekud keskkonnaseisundi muutuste edaspidiseks hindamiseks, seire ja rakendusuuringu korraldamiseks.

Keskkonnamõju hindamisega esitatakse kavandatavate tegevustega kaasnevate eeldatavate mõjude hinnang, kus hinnatakse:

4.1. Mõjud looduskeskkonnale

Mõjusid kirjeldatakse ja hinnatakse tuginedes eksperthinnangutele, mille tulemusena omistatakse erinevatele kriteeriumitele arvuline väärtus ja lisatakse see alternatiivide keskkonna- ja sotsiaal-majanduslike tegurite võrdlusmaatriksisse.

Mõjud veekeskkonnale

Kuna kunstlume tootmiseks vajalik vesi on kavas võtta Elva jõest ning suunata see isevoolselt lodule rajatavasse tiiki (mahuga ca 10 tuh. m³, sh. süvendustööde maht on orienteeruvalt 8–9 tuhat m³), siis võib sel tegevusel olla teatud mõju jõe hüdrooloogilisele režiimile. KMH aruandes käsitletakse Elva jõe hüdrooloogilist iseloomustust, äravoolurežiimi analüüsi ning vajadusel selgitatakse kavandatud vee võtmise mõju jõe äravoolule.

Mõjud pinnasele ja maakasutusele, taimestikule, linnustikule ja loomastikule

Projektala puhul on tegu Rõngu valla ääreala maadega, mille haljastus on valdavalt looduslik ja ei oma ühtset korraldust. Enim inim mõjutatud piirkonnad projektalal on SA Tartumaa Tervisespordikeskuse lasketiirude ning administratiivhoonete vahetusse lähedusse jäävad alad. Suurimat mõju taimestikule avaldatakse ehitustegevuse ja setete ladestamise käigus ja nendega seotud metsa- ja võsaalade mõjutamise kaudu. Siiski, kavandatavate tegevustega kaasnevat olulist mõju taimestikule pole ette näha. Pikemaajalises perspektiivis võib kunstlume tootmisest ja lume sulamisest tingitud mõjud piirkonna looduslikule ilmele mõjuda hoopiski positiivselt. Olemasoleva maapinna kõrguse muutmist ei planeerita. Piirkonnas liigvett eeldatavalt ei teki.

Mõjud looduskaitsele objektidele

Esiolulisel andmetel teadaolevaid kaitstavate taimeliikide kasvukohti ja looma- ning linnuliikide elupaiku kavandatavate rajatiste alla ei jää. Projektalal endal looduskaitsele objektid puuduvad. Küll aga tuleb arvestada, et projektala vahetus naabruses asuvad või läbivad kavandatavad tegevused modustatavat Elva maastikukaitseala, Natura 2000 võrgustiku Elva-Vitipalu loodusala, Natura 2000 võrgustiku Elva jõe hoiuala. Kaitsealustest liikidest võidakse mõjutada II kaitsekategooria liiki paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*), III kategooria liikidest harilik hink (*Cobitis taenia*), vööthuul-sõrmkäpp (*Dactylorhiza fuchsi*), balti sõrmkäpp (*Dactylorhiza baltica*), soo-neiuvaip (*Epipactis palustris*), rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*), suur rabakiil (*Leucorrhinia pectoralis*), suur käopõll (*Listera ovata*) ja roomav öövilge (*Goodyera repens*) elupaiku ja kasvukohtasid. Tiigi lähedusse jääb ka III kategooria liigi pruunika pesajuure (*Neottia nidus-avis*) leiukoht. Lisaks jääb raja ja selle vahetusse lähedusse Euroopa Nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (loodusdirektiiv) elupaigatüübid rohunditerikkad kuusikud (9050) ja vanad loodusmetsad (9010*), kaitstavad - lamminiidud (6450) ning jõed ja ojad (3260).

Projektala täpne looduskaitse seisund selgitatakse KMH protsessis. KMH programmi koostamise ajal ei ole ette näha vajadust Natura asjakohasele hindamisele. KMH aruande koostamise protsessis teostatakse esmalt Natura eelhindamine, kui Natura asjakohase hindamise esimene etapp, mille käigus selgitatakse välja Natura asjakohase hindamise vajalikkus ja kui eelhindamise käigus peaksid ilmneva kavandatavate tegevuste olulised ning pöördumatud mõjud eelpool mainitud Natura aladele ja Natura liikidele, siis viiakse läbi Natura asjakohane hindamine.

Mõjud rohevõrgustikule ja kaitset väärivatele maastikuelementidele

Arenduspiirkonnad paiknevad Tartu maakonna teemaplaneeringus „Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused“, esitatud rohevõrgustikuga. Eeldatavalt ei avaldada kavandatavate tegevustega rohevõrgustikule olulist mõju. Eesmärk on planeerida tegevusi selliselt, et oleks tagatud rohevõrgustiku tuumalade säilimine ja koridoride funktsionaalsus. Mõjude määramiseks kasutatakse kaartikihtide meetodit, võrreldakse erinevaid andmebaase välitöödel kogutud andmetega ning vastavalt saadud tulemustele esitatakse eksperthinnangud.

Kavandatud trasside kaevik võib mõjutada keskkonnaregistris registreeritud Vitipalu liivamaardla (keskkonnaregistri kood MRD0000177), mis võib seada piiranguid kavandatavale tegevusele. Maapõueseaduse § 63 lg 4 kohaselt tuleb planeering kooskõlastada Keskkonnaministeeriumi või keskkonnaministri volitatud isikuga.

4.2. Mõjud sotsiaal-majanduslikule keskkonnale

Eeldatavalt looduskeskkonna negatiivseid mõjusid tasakaalustavad mõjud. Kõiki mõjusid kirjeldatakse ja hinnatakse eksperthinnangutele tuginedes, mille tulemusena omistatakse erinevatele kriteeriumitele arvuline väärtus ja lisatakse see alternatiivide keskkonna- ja sotsiaal-majanduslike tegurite võrdlusmaatriksisse.

Kohalike elanike heaolu, tervis ning sotsiaalsed vajadused

Kavandatavad tegevused on suunatud eelkõige inimese heaolu ja tervislike eluviiside edendamise soodustamisele ning peamiselt harrastusspordiga tegelevate inimeste sportimisvõimaluste ja –tingimuste parendamisele. Tartu suusamaratoni finišiala on aktiivses kasutuses kogu suusahooaja vältel ja mitte ainult Elva suusahuviliste poolt vaid pakub parimaid harjutusvõimalusi ka Tartu ning Elva lähialade harrastajatele, kellele Otepää rajad jäävad liiga raskeks. Selles suhtes konkureerivad Elva rajad edukalt Tartu lähialade (Tähtvere, Lähte, jne) suusaradadega.

Piirkonna majanduslik situatsioon (töökohad, investeeringud, ettevõtlus)

Õige tegevuskavaga võidakse piirkonna majandusele avaldada positiivset mõju, lisada täiendavat aktiivisust piirkondlikule ettevõtlusele ja tuua piirkonda täiendavaid investeeringuid. Tööhõive seisukohast võivad arengud toimuda nii otseselt kui ka kaudselt mõjutatud ettevõtmistes.

Keskkonnamõjude prognoosimiseks kasutatakse eelnevate uuringute/projektide raames teostatud uuringuid ja eksperthinnanguid. Mõjusid looduskeskkonnale analüüsitakse ja hinnatakse vastavalt KMH protsessis tehtud välitööde tulemustele ning täiendatakse varasemate piirkonnas teostatud uurimistulemustega. Välitöödel tehtavad uuringud teostatakse eesmärgiga analüüsida ja hinnata kohalike tingimusi piirkonna funktsionaalsuse säilimiseks ka peale projektis planeeritavate tegevuste rakendumist. Looduskeskkonna mõjude selgitused, järeldused ja soovitusel esitatakse tuginedes töögrupis osalevate spetsialistide erialasel kogemusel, välivaatluste tulemustel ning erinevate ametkondade ja osapoolte vahelisel koostööl.

Mõjusid sotsiaal-majanduslikule keskkonnale analüüsitakse ja hinnatakse vastavalt varasemate piirkonnas teostatud uurimistulemustega ning tuginedes KMH protsessis osalevate ekspertgrupi liikmete varasematele teadmistele ja kogemustele.

Keskkonnamõju hindamise tulemusena tehakse ettepanekud projekti täpsustamiseks ja täiendamiseks, eesmärgiga vältida negatiivset mõju nii loodus- kui ka sotsiaal-majanduslikule keskkonnale. Mõjude hindamise lähtepunktiks on kehtivad asjakohased strateegilised dokumendid õigusaktid, nende alusel kehtestatud määrused, kõrgema

tasandi planeeringud ja arengukavad, detailplaneeringud jne), millest olulisemad on alljärgnevalt:

1. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus
2. Looduskaitseseadus
3. Elva-Vitipalu maastikukaitseala kaitse-eeskiri
4. Moodustatava Elva maastikukaitseala kaitse-eeskirja eelnõu
5. Maakonnaplaneering, selle teemaplaneeringud ja teemaplaneeringute eelnõud
6. Klubi Tartu Maratoni, SA Tehvandi Spordikeskuse ning SA Tartumaa Tervisespordikeskuse arengustrateegiad
7. Rõngu valla üldplaneering ja arengukava.

5. KESKKONNAMÕJU HINDAMISE PROTSESSI OSAPOOLED

Isikud ja asutused, keda kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi eelprojekti tulemuste vastu:

Arendamisest huvitatud isik:

SA Tartumaa Tervisespordikeskus, keda esindab Priit Viks
e-post: priit@tervisesport.ee

Otsustaja:

- a) Vee erikasutusloa asjus **Keskkonnaamet**, postiaadress: Narva mnt 7a, 15172 Tallinn;
- b) detailplaneeringu osas **Rõngu vallavalitsus, Palupera vallavalitsus ja Nõo vallavalitsus** vastavalt kohalike omavalitsuste haldusterritooriumile.

Keskkonnamõju hindaja:

Keskkonnaagentuur Viridis OÜ, keda esindab KMH ekspert Olavi Hiimäe
(liitsents KMH0101) Tel: 527 8 027, e-post: olavi.hiimae@gmail.com

Töögrupp:

Olavi Hiimäe KMH protsessi juhtimine, maastik, sotsiaal-majanduslikud mõjud
Arvo Järvet – hüdroloogilised mõjud, Natura (hüdroloogiline keskkond, märgalad)
Alar Läänelaid - botaanik ja dendrokronoloog, Natura (elupaikade ja kasvukohtade analüüs)
Arvo Tuvikene - vee-elustik, Natura (jõe elustik - kalastik ja kahepaiksed)
Andres Piir - veeinsener, insener-tehnilised lahendused

Järeelvalvaja:

Keskkonnaamet - KMH järeelvalvaja huvi ja funktsioon on tagada KMH protsessi seadusejärgsus, keda esindab keskkonnakorralduse peaspetsialist Irma Pakkonen.

Avalikkus ja pädevate asutuste seisukohad:

Huvitatud isikud ja asutused osalevad KMH protsessis avaliku menetluse teel. KMH programmi avalikustamist korraldab Keskkonnaameti Jõgeva-Tartu regiooni. KMH programmist ja KMH aruande tulemustest teavitatakse Tartu ja Valga Maavalitsust, Keskkonnaameti Tartu-Jõgeva ja Põlva-Valga-Võru regiooni, Rõngu, Nõo ja Palupera vallavalitsust, Eesti Keskkonnaühenduste Koda ning projektalaga piirnevate kinnistute omanike. Kirjalikult teavitatakse järgmiste maaüksuste omanikke: Elva metskond 15 (52801:012:0459), Ala-Tigase (52801:012:0409), Alalooa (52801:012:0165), Uus-Rundso (69403:003:0113), Kungla (69403:003:0382), Laskespordibaasi (69403:003:0047), Jahilaskespordibaasi (69403:003:0048), Tiiru (69403:003:0086), Elva metskond 87 (69403:003:0087), Tanni (58201:001:0763). Teavituskirjad ning seisukohad lisatakse KMH

programmi/aruande lisadesse ja vajadusel täiendatakse ettepanekute alusel KMH programmi/aruannet.

Teisi projektaladega piirnevate kinnistute omanike või projektiga otseselt või kaudselt seotud isikud, kellel on põhjendatud huvi kavandatud tegevuste vastu ja kes on maksimaalselt huvitatud kõrge kvaliteediga elukeskkonnast teavitatakse Elva linna ajalehe, väljaande Ametlikud Teadaanded ja Rõngu Vallavalitsuse kodulehe kaudu. Väljavõtted teavitamistest ja saadud vastuskirjadest lisatakse KMH programmi/aruande lissasse.

KMH protsessi käigus täiendavate asjaolude selgumisel võib mõjutatavate ja/või huvitatud isikute ja asutuste nimekiri täieneda.

8. KESKKONNAMÕJU HINDAMISE TEGEVUSKAVA

Kavandatav protseduuriline tegevus	Kestvus	Orienteeruv aeg
KMH algatamine		
Arendaja, kaasates KMH eksperti koostab keskkonnamõju hindamise programmi	20 päeva	Nov 2013
KMH programmi avalikustamine, avalikustamiskoosoleku korraldamine,	20 päeva	Dets 2013 Jaan 2014
KMH programmi avalikustamisel ja koosolekul esitatud ettepanekutega arvestamine ning vastamine ja KMH programmi täiendamine	10 päeva	Jaan 2014
KMH programmi heakskiitmine/heakskiitmata jätmise otsuse põhjendamine (protsessid võivad toimuda paralleelselt)!	30 päeva	Jaan 2014
KMH aruande koostamine. Välitööd ja fooniinfo (taimestik, loomastik, hüdroloogia, kohalike sotsiaalsed tingimused, jne) kogumine	60 päeva	Nov 2013 – Veebr 2014
KMH aruande avalikustamisest teavitamine. KMH aruande avalik väljapanek ning avalik arutelu	20 päeva peale aruande esitamisest	Veebr - Aprill 2014
Avalikul arutelul laekunud ettepanekute ja küsimustele vastamine ning vajadusel KMH aruande täiendamine	10 päeva	Aprill 2014
Korrigeeritud KMH aruande esitamine heakskiitmiseks	30 p. pärast avalikku arutelu	Aprill – Mai 2014
KMH aruande heakskiitmine		Mai -Juuni 2014

KMH programmi koostas:

Olavi Hiiemäe
KMH juhtekspert
Keskkonnaagentuur Viridis OÜ

05.03.2014